

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Cirkulární veřejné zakázky

Jedním z aspektů, který může zadavatel uplatnit při zadávání veřejných zakázek v návaznosti na zásady odpovědného veřejného zadávání dle § 6 odst. 4 zákona č. [134/2016](#) Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“) je prvek cirkulární ekonomiky. Prvky cirkulární ekonomiky lze uplatnit u veřejných zakázek, v rámci kterých existuje ekonomicky přijatelné řešení, které umožní využití obnovitelných zdrojů, recyklovaných surovin, snížení množství odpadu, zohlednění nákladů životního cyklu či zapojení jiných hledisek cirkulární ekonomiky.

I přes to, že v poslední době je problematika cirkulární ekonomiky často diskutovaným tématem, zůstává pro mnoho zadavatelů spíše neuchopitelným tématem, které při zadávání veřejných zakázek uplatňují jen okrajově.

Cirkulární ekonomiku (oběhové hospodářství) je možné vnímat jako způsob výroby a spotřeby, který má vést k zpětnému navrácení surovin do hospodářského oběhu poté, co není možné výrobky znovu použít, opravit, repasovat či jinak recyklovat.^[1] Na rozdíl od lineárního hospodářství, které vede k vyčerpávání zdrojů a vzniku velkého množství odpadu, je oběhové hospodářství spojeno s opakovaným získáváním materiálu a surovin.

Mezi významné zastánce a propagátory cirkulární ekonomiky, kteří zásadně ovlivňují naše hospodářské prostředí, lze zařadit Evropskou unii. Díky jejím rozsáhlým aktivitám v této oblasti dochází k postupnému uplatňování jednotlivých principů cirkulární ekonomiky napříč členskými státy Evropské unie.

Jako jeden ze základních programových materiálů na úrovni Evropské unie, který jasným způsobem představuje opatření i snahy ve vztahu k cirkulární ekonomice a který může být pro zadavatele určitou inspirací, např. při tvorbě jejich vlastních vizí a statutů ve vztahu k odpovědnému veřejnému zadávání, je možné označit Nový akční plán pro oběhové hospodářství ze dne 11. 3. 2020 (k dispozici >>> [zde](#)).

Dopad strategie Evropské unie pro přechod na cirkulární ekonomiku lze nalézt např. i v nové právní úpravě zákona č. [541/2020](#) Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 1. 2021). Dle důvodové zprávy k tomuto zákonu je zákon o odpadech „*v návaznosti na unijní právní úpravu zaměřen na prosazení hierarchie odpadového hospodářství, která představuje klíčový nástroj oběhového hospodářství, které spočívá v zmnožení životního cyklů jednotlivých materiálů věcí. Každá věc by tak měla sloužit co nejdéle a po konci životnosti každé věci by mělo v co nejvíce případech dojít k využití materiálu, ze kterého je vyrobena, a to alespoň k výrobě energie, ale v lepším případě, k výrobě nových produktů. Právě důrazem na rozvoj oběhového hospodářství by měl tento zákon přispět k zajištění trvale udržitelného rozvoje. V tomto smyslu by také měla být vykládána všechna ustanovení tohoto zákona. Nástroje obsažené v zákoně by měly vést k tomu, aby byla Česká republika schopna splnit závazné cíle odpadového hospodářství stanovené v předpisech práva Evropské unie.*“^[2]

Pod cirkulární ekonomiku se ale neřadí pouze problematika nakládání s odpady, cirkulární ekonomika akcentuje i výběr obnovitelných a udržitelných zdrojů potřebných k výrobě komodit a zabezpečení služeb, pravidla výrobního procesu, užívání komodit a způsob nakládání s komoditami po ukončení jejich životnosti. Každá komodita (výrobek, zboží) má během své existence v různých stádiích hospodářského procesu různé dopady na životní prostředí, které je možné podřadit pod problematiku cirkulární ekonomiky. Cirkulární ekonomika tedy klade důraz na zodpovědnou výrobu i

spotřebu.

S cirkulární ekonomikou je spojena cirkulární veřejná zakázka. Cirkulární veřejné zakázky představují příležitost, jak prostřednictvím vynakládání veřejných finančních prostředků na naplnění primárních cílů zadavatele (uspokojení primární potřeby - předmětu veřejné zakázky) podpořit celospolečenské a environmentální výzvy týkající se zejména změn klimatu, surovinové nedostatečnosti a odpadu (sekundární cíl spočívající v naplnění obecných strategií zadavatele či společnosti).

Cirkulární veřejné zadávání lze definovat jako proces, jehož prostřednictvím si veřejné instituce opatřují dodávky, služby či stavební práce, a přitom přispívají k uzavírání materiálových a energetických cyklů, když směřují k omezení či zamezení negativních environmentálních dopadů plnění a vzniku odpadů v horizontu celého životního cyklu pořizovaných plnění. Cílem cirkulárního veřejného zadávání je důraz na co nejefektivnější způsob nakládání se zdroji, uzavírání materiálových a biologických toků a příležitost pro inovativní řešení, včetně většího využívání digitalizace.[\[3\]](#)

Při přípravě cirkulární veřejné zakázky by se zadavatel měl zamyslet zejména nad:

- vývojem/ návrhem komodity (převážná část ekologického dopadu komodity je předdefinována již ve fázi vývoje; v rámci této fáze se většinou stanoví, z čeho bude komodita vyrobena, jaký bude mít obal, zda a jak ji bude možné znovu využít v okamžiku, kdy doslouží);
- surovinami komodity (materiál použitý při výrobě komodity má zásadní vliv na ekologický dopad komodity; v potaz je tedy vhodné vzít skutečnost, zda je materiál pro komoditu z obnovitelných nebo neobnovitelných zdrojů, zda je použit nový (nedotčený) materiál či již recyklovaný materiál, jaké množství materiálu se spotřebuje; zadavatel si může položit otázky, zda např. lze prostřednictvím inovací používat méně nového materiálu při zachování stejné kvality komodity a snížit tak jeho spotřebu či zda je podstatné vyžadovat materiály z tzv. certifikovaných či preferovaných zdrojů - odpovědné získávání dřeva apod.);
- výrobou komodity (při výrobě dochází ke spotřebě energií a často vzniká odpad či určitá forma znečištění např. vody nebo ovzduší, tedy i tyto aspekty je možné zahrnout do celkového ekologického dopadu poptávané komodity; zadavatel se může zamyslet, jak je energeticky náročné komoditu vyrobit a z jakého zdroje energie pochází, jaké množství odpadu při výrobě komodity vzniká a zda se tento odpad dá minimalizovat, znovu využít nebo je možné jeho vzniku úplně předejít);
- distribucí komodity (transport komodity - vzdálenost či dopravní prostředek - a obaly nutné pro transport a prodej komodity mohou také výrazně ovlivnit dopad komodity na životní prostředí);
- užíváním komodity (zadavatel by se měl zamyslet nad tím, jakou má komodita životnost, zda je možná oprava či servis, jaké má užívání dopad na životní prostředí, např. zda se uvolňují při provozu či využívání komodity škodlivé látky);
- koncem životnosti komodity (až komoditu nebude možné používat k účelu, ke kterému byla pořízena, je rozhodné, jak s ní bude naloženo; zadavatel by se měl zamyslet, zda je možné komoditu rozebrat a materiály použít někde jinde či je recyklovat).

Jestliže zadavatel při přípravě veřejné zakázky zohlední prvky cirkulární ekonomiky, je třeba tyto nejen jednoznačně, detailně a transparentně popsat v rámci vymezení předmětu veřejné zakázky, pravidel kvalifikace nebo hodnocení, ale je nezbytné také řádně stanovit obchodní podmínky včetně případných sankčních mechanismů tak, aby zadavatel mohl kontrolovat a vymáhat plnění jím zadávané cirkulární veřejné zakázky. V neposlední řadě je vhodné také sledovat a vyhodnocovat

přínos cirkulárních veřejných zakázek pro zadavatele a společnost, a to nejen jako pozitivní motivaci pro budoucí činnost zadavatele nebo příklady dobré praxe pro jiné zadavatele či osoby, ale také jako podklad pro změnu případného neefektivního či neúčelného způsobu vymezení cirkulárních veřejných zakázek.

Inspiraci a příklady dobré praxe pro zadávání cirkulárních veřejných zakázek lze nalézt např. na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí vztahujících se k odpovědnému veřejnému zadávání k dispozici >>> [zde](#), na webových stránkách Institutu Cirkulární Ekonomiky (INCIEN) k dispozici >>> [zde](#) či v mnoha odborných materiálech zpracovaných Ministerstvem životního prostředí k dispozici >>> [zde](#).

Cirkulární veřejné zakázky představují výzvu nejen pro právníky na straně zadavatelů i dodavatelů, která je navíc umocněna současnou pandemickou situací a s ní spojenými ekonomickými dopady. Nicméně přechod k cirkulární ekonomice je stále častěji vnímán nejen jako aktuální moderní trend, ale jako legitimní nástroj pro udržitelné hospodaření s veřejnými prostředky. Proto při zvážení všech hledisek cirkulárních veřejných zakázek lze zadavatelům doporučit, aby nejen při uplatňování zásad odpovědného veřejného zadávání dle § 6 odst. 4 ZZVZ využívali potenciál cirkulární ekonomiky, který může mít významný pozitivní dopad nejen na činnost zadavatele, ale i na společnost a životní prostředí.

V této souvislosti je třeba si ale také uvědomit, že cirkulární ekonomika či cirkulární veřejná zakázka nepředstavují univerzální nástroj s potenciálem vyřešit problematiku odpovědného veřejné zadávání (odpovědného vynakládání veřejných finančních prostředků) u zadavatele jako celek. K dosažení procesu, při kterém zadavatel bude pořizovat dodávky, služby a stavební práce se ziskem maximální obdržené hodnoty za peníze a generovat prospěch pro společnost, ekonomiku a životní prostředí, je třeba vhodné propojení všech aspektů odpovědného veřejného zadávání (ekonomických, sociálních, enviromentálních a inovativních).

Mgr. Lenka Lelitovská,
advokátní koncipient

[MT Legal s.r.o., advokátní kancelář](#)

Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 866 555
Fax: +420 222 866 546
e-mail: info@mt-legal.com

---

[1] Cirkulární Česko 2, Cirkulární ekonomika jako příležitost pro úspěšné inovace českých firem [online] JIC, Direct People s. r. o., INCIEN, z. ú., 2019. K dispozici >>> [zde](#).

[2] Z nové právní úpravy lze dále zmínit např. zákon č. [542/2020](#) Sb., o výrobcích s ukončenou životností, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 1. 2021); zákon č. [543/2020](#) Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou životností, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 1. 2021) a zákon č. [545/2020](#) Sb., kterým se mění zákon č. [477/2001](#) Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 1. 2021).

[3] Cirkulární ekonomika [online] Odpovědné veřejné zadávání, MPSV. K dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - KVĚTEN 2026](#)
- [Hodnocení demo prostředí v IT veřejných zakázkách: užitečný nástroj, nebo cesta k netransparentnosti?](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - DUBEN 2026](#)
- [Prokazování dostupnosti technického vybavení při zadávání veřejných zakázek - limity sdílení technického vybavení](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - BŘEZEN 2026](#)
- [Zdrojové kódy jako „pojistka“ proti vendor-lock-inu: judikatorní korekce a její meze](#)
- [Spolupráce zadavatele a developera z pohledu rozhodovací praxe ÚOHS a plánovacích smluv](#)
- [Listinné nabídky v éře elektronizace: přestupek, nebo legitimní postup?](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ÚNOR 2026](#)
- [Změna poddodavatele v průběhu zadávacího řízení](#)